

ANTI-PESTPROTOCOL

Almende College

Inleiding

In de schoolgids van het Almende College staat bij de visie en missie van de school het volgende beschreven:

Op het Almende College kun je in veiligheid leren en samen zijn. We vinden het belangrijk om een pedagogisch en didactisch klimaat te hebben waarin leerlingen en medewerkers zichzelf kunnen zijn en het beste in zichzelf naar boven kunnen halen.

Naast de educatieve opdracht voelen we als school ook de opdracht om iedereen een prettige en plezierige leer- en werkomgeving te bieden, waarin persoonlijke ontwikkeling van groot belang is.

Vanuit bovenstaande visie vinden we het dan ook belangrijk beleid te maken tegen pestgedrag op school.

Het doel van dit protocol is het schoolklimaat gezond en veilig te houden voor iedereen. Het is dan ook geschreven voor leerling, ouders/verzorgers en medewerkers van de school.

Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen worden op de hoogte gebracht over het beleid ten aanzien van pesten door o.a. de digitale schoolgids en plaatsing van het protocol op de website.

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel offline als online. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders. De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Pesten veroorzaakt stress, angst, eenzaamheid en gebrek aan zelfvertrouwen. Pesten stopt niet vanzelf. Het is belangrijk om in te grijpen. Pesten kan stoppen als omstanders het afkeuren en de gepeste helpen (Nederlands Jeugd Instituut. Geraadpleegd op 10 maart 2022, <https://www.nji.nl/pesten>)

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. De school heeft samen met de ouders en de leerlingen een taak bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen moeten oog hebben voor de signalen van leerlingen en hiernaar kunnen handelen.

Voor mentoren/coaches betekent dit dat ze (groeps-)gesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de hele groep en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Preventie

We weten dat pesten overal voorkomt. Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school.

Om pesten tegen te gaan nemen we als school een aantal preventieve maatregelen:

1. Heel belangrijk is de vorming van een groep, een klas. Dit begint al vanaf het allereerste moment dat een klas samenkomt. Hierin is een belangrijke taak weggelegd voor de mentor/coach. De vorming van groepen doorloopt een aantal fases; te weten forming, storming, norming, performing en reforming. Deze fases worden door elke groep/ klas doorlopen, maar zijn in sommige klassen sterker aanwezig als de groepssamenstelling nieuw is. In bijlage 1 leest u wat de verschillende fases in de groepsvorming betekenen. Mentoren/coaches besteden extra aandacht aan de groepsvorming en houden rekening met deze verschillende fases.
2. Door middel van het ophangen van posters en uitdelen van foldermateriaal geven we voorlichting aan de leerlingen. Hiermee moedigen we de leerlingen aan om over pesten te praten en naar oplossingen te zoeken.
3. Op het Almende College is zowel op de afdeling vmbo als op de afdeling HAVO/VWO een antipestcoördinator aanwezig. Daarnaast zijn er vertrouwenspersonen, leerlingbegeleiders en een Jeugd Maatschappelijk Werker beschikbaar binnen het ondersteuningsteam om met leerlingen en ouders in gesprek te gaan.
4. Er wordt jaarlijks op enige wijze aandacht besteed aan de landelijke anti-pestweek of Dag tegen het pesten.
5. In de onderbouw wordt specifiek aandacht besteed aan social mediagebruik, middels projectdagen en/of als onderdeel van Leefstijdagen.
6. In leerjaar 1 en 3 wordt middels de afname van een digitale sociale vragenlijst (SAQI) het welbevinden van leerlingen in kaart gebracht. Pesten is daarin een apart item.
7. Indien een mentor/coach of docent daartoe aanleiding ziet, wordt in lessen expliciet aandacht besteed aan pestgedrag middels een groepsgesprek.
8. Het Almende College heeft een leerlingenstatuut waarin staat beschreven hoe we omgaan met elkaar. Deze informatie is te vinden op de website.

Signalering en begeleiding bij een peestsituatie:

Pesten doet zich op verschillende manieren voor. Ook zijn er verschillende signalen die erop kunnen wijzen dat een leerling of uw kind gepest wordt. Aanvullende informatie over verschillende manieren waarop pesten zich voordoet en signalen die mogelijk kunnen wijzen op gepest worden, vindt u in bijlage 2. In bijlage 3 vindt u specifieke informatie rondom voorkomen, aanpakken en aangifte doen bij Online pesten. Hoe er wordt gehandeld bij het signaleren en na het ontvangen van een melding op school, wordt hieronder verder toegelicht.

1. Signalering van een peestsituatie

Ouder(s)/verzorger(s), leerlingen en medewerkers kunnen een peestsituatie melden bij de mentor/coach van de gepeste. De mentor/coach is het eerste aanspreekpunt. Alle genoemde betrokkenen hebben een verantwoordelijkheid in het signaleren op het gebied van pesten.

De algemene verantwoordelijkheid van de school:

- De school zorgt ervoor dat iedereen die werkzaam is in de school voldoende informatie heeft over pesten in het algemeen en het signaleren en aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is en een klimaat ontstaat waarin pesten bespreekbaar gemaakt kan worden.

2. Begeleiding van betrokkenen

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt:

- Het probleem wordt serieus genomen.
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd.
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.
- Er wordt hulp aangeboden door de mentor/coach of leerlingbegeleiding.

Het bieden van steun aan de pester:

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de gepeste.
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het aanbieden van hulp door de mentor/coach of leerlingbegeleiding.

Het betrekken van de klas, omstanders:

- De mentor/coach bespreekt met de klas het pesten. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie.
- Afhankelijk van de ernst en omvang van het pesten ontvangen de ouders van een klas waarin gepest wordt bericht over de situatie in de klas.

Het bieden van steun aan de ouders:

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.
- De school adviseert en ondersteunt ouders zo nodig bij het inzetten van deskundige hulpverlening.

Stappenplan bij aanpak van een peestsituatie

- De mentor/coach is het eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders bij peestsituaties. Via de antipestcoördinator kan de mentor/coach ondersteuning krijgen van het ondersteuningsteam.
- Na een melding van een peestsituatie worden beide partijen door de mentor/coach eerst apart gesproken om de situatie in kaart te brengen.
- De mentor/coach gaat allereerst met beide partijen in gesprek voor een herstelgesprek. Dit met als doel om de pester inzicht te laten krijgen in wat het effect van zijn gedrag is op de gepeste en om hem de kans te geven de schade te herstellen. Er worden afspraken gemaakt.
- De mentor/coach praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met de het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- De mentor/coach informeert de teamleider en eventueel de antipestcoördinator over de peestsituatie.
- School heeft contact met de ouder(s), verzorger(s) van beide partijen om hen te informeren over de situatie en om te praten over een oplossing. Daarbij is ondersteuning mogelijk vanuit het ondersteuningsteam.
- De teamleider neemt de rol van de mentor/coach over, bij herhaling of toename van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt. Ook wordt de anti-pestcoördinator in deze situaties betrokken.
- Indien bovenstaande acties onvoldoende resultaat opleveren en het pestgedrag niet verdwijnt, worden door de teamleider vervolgstappen genomen, waarbij in het uiterste geval schorsing of zelfs verwijdering van school mogelijk zijn.
- De antipestcoördinator is, naast de mentor/coach en teamleider, het aanspreekpunt voor collega's bij pesterijen op school. Hij/zij adviseert, ondersteunt en wijst de weg naar oplossingen.

Anti-pestcoördinatoren: Wencke Ueffing (vmbo) w.ueffing@almendecollege.nl ,
Monique Pennings (havo/vwo) m.pennings@almendecollege.nl

Vertrouwenspersonen: Sophie van Hornsveld s.van.hornsveld@almendecollege.nl
Sebastian Baumann s.baumann@almendecollege.nl

Jeugd Maatschappelijk Werker: Marjanne Heersink (Laudis, Isala) m.heersink@almendecollege.nl
Floor van Dijk (Dependance) f.van.dijk@almendecollege.nl

Bijlagen:

1. Fases groepsvorming
2. Hoe wordt er gepest/Mogelijke signalen van pesten
3. Online pesten

Bijlage 1

Fases groepsvorming

De mentor/coach besteedt specifiek aandacht aan de groepsvorming en monitort de ontwikkeling. Natuurlijk heeft ook de docent hierin een actieve verantwoordelijkheid. In onderstaande informatie is bij de beschrijving gekozen voor 'rol mentor/coach', maar datzelfde geldt dus ook voor de vakdocent.

Forming

Dit is de fase van kennismaking: leerlingen bekijken hun (nieuwe) medeleerlingen en schatten in bij wie ze zich thuis zullen voelen, in wie ze zich herkennen en hoe zij zelf staan ten opzichte van de anderen. De sfeer van deze fase is niet bepalend voor de rest van het jaar.

Rol mentor/coach: Volg deze aftastfase nauwkeurig door iedereen afzonderlijk in de gaten te houden, wat gebeurt er? Zelf maak je duidelijk waar je plek is door jezelf stevig, maar open te presenteren. Stel de leerlingen in de gelegenheid om vragen te stellen.

Storming

Een onrustige fase waarin o.a. wordt bepaald wie bij wie hoort en wie de leiding neemt. Tijdens dit proces laten bepaalde leerlingen zich horen om hun plek te bemachtigen en anderen zullen juist rustig afwachten tot alles is bepaald.

Rol mentor/coach: Houd deze fase kort en begeleid de groep actief naar de volgende fase.

Norming

Als de storm is gaan liggen, wordt duidelijk welke normen en gedragslijnen er heersen in de groep. Die komen bovendrijven in deze fase.

Rol mentor/coach: Je speelt in deze fase een belangrijke rol. Zorg dat je samen de regels bepaalt, erken de leiders, maar maak duidelijk dat elke mening telt en ieders aanwezigheid gewaardeerd wordt. Organiseer activiteiten gericht op groepsvorming, en houd rekening met individuele verschillen.

Performing

De normeringsfase krijgt in deze periode een praktische invulling, nu wordt duidelijk hoe er in de groep met elkaar wordt omgegaan en hoe de docent benaderd wordt. De leiders spelen een belangrijke rol in deze fase.

Rol mentor/coach: Tijdens deze fase is de begeleiding minder intensief en meer onderhoudend van aard. Controleer nu en dan of de normen nog steeds algemeen geldend zijn en of ieders inbreng voldoende gewaardeerd wordt.

Reforming

Niet elke groep doorloopt deze fase. Het is de fase die duidelijk zichtbaar wordt als een groep een 'uiteenvallen' in het vooruitzicht heeft. Dit vooruitzicht kan zorgen voor meer intimiteit of soms juist voor meer onrust.

Rol mentor/coach: Begeleiding in de vorm van afrondende activiteiten (zoals een schoolkamp of examenstunt). Besteed aandacht aan de belevenissen van de afgelopen tijd.

(Bron: Centrum School en Veiligheid/Pestweb.)

Bijlage 2

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:

Vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes, mailtjes, socialmediaberichten.

Lichamelijk:

Trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken.

Achternvolgen:

Opjagen en achternalopen, in de val laten lopen, klemzetten of rijden opsluiten.

Uitsluiting:

Doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes en bij groepsopdrachten.

Stelen en vernielen:

Afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen.

Afpersing:

Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

Digitaal (online) pesten:

Anonieme berichten versturen, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, iemand uit een groeps-app zetten, wachtwoorden en privégegevens zoals bankgegevens stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, sexting.

Mogelijke signalen van gepest worden

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet naar buiten willen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

Bijlage 3 Onlinepesten

Wat kun je als volwassene doen in het voorkomen of in de aanpak hiervan?

Het liefst wil je (online) pesten voorkomen, maar dit is helaas niet altijd mogelijk. Wel kun je dit zo veel mogelijk proberen door op een aantal dingen te letten.

Voorkomen

Als volwassene (ouder/verzorger, mentor/coach) kun je een kind helpen door te praten over wat hij/zij op internet doet en te vertellen wat je wel en beter niet op internet kunt doen:

- geen privégegevens doorgeven
- neutrale foto's (geen sexy foto's)
- niet zomaar iedereen een vriend noemen en toevoegen
- in het profiel op een site aangeven (als dat kan) dat je eerst berichtjes zelf wilt zien en goedkeuren voor ze op het profiel komen te staan
- gebruik geen of zo min mogelijk persoonlijke gegevens
- houd wachtwoord en inlognamen geheim: ook voor beste vriend(inn)en
- neem afgeschermd accounts
- vraag je altijd af of je de informatie die je deelt via sociale media voor iedereen zichtbaar wilt hebben, zo niet dan moet je het niet delen via sociale media.

Aanpakken

Als een kind toch te maken krijgt met online pesten dan kun je het beste als volgt helpen:

- Complimenteer dat hij/zij naar je is toegekomen.
- Als een kind slachtoffer van online pesten is dan heeft het in eerste instantie behoefte aan steun, aan iemand die naar luistert en hem/haar serieus neemt.
- Onderneem niet gelijk actie. Kijk samen met het kind wat jullie er samen aan zouden kunnen doen.
- Neem het kind het internet niet af. Het lijkt misschien een oplossing om het internet af te nemen, maar het betekent voor een tiener een zware straf.

Bij online pesten kun je het beste:

- niet reageren op de mails, berichtjes of filmpjes.
- degene blokkeren die de mail, het bericht of filmpje stuurde.
- de site waar het berichtjes of filmpje staat benaderen als het gaat om het verwijderen ervan.
- de pestmail, berichtjes of filmpjes bewaren. Indien mogelijk er screenshots van maken. Het zijn bewijzen die tegen de pester gebruikt kunnen worden. In sommige gevallen kan er zelfs door ouders en het kind aangifte gedaan worden bij de politie (kijk hiervoor op <https://www.vraaghetdepolitie.nl>).

Welke acties kun je verder ondernemen?

Op <https://www.meldknop.nl> kunnen kinderen en jongeren terecht voor informatie als ze iets vervelends op internet meegemaakt hebben zoals pesten, bedreigen en lastigvallen.

Aangifte doen bij online pesten

Als het pesten valt onder één van de volgende punten is het mogelijk voor ouders/verzorgers om aangifte te doen (dan wel melding te doen) bij de politie:

- Hacken
- Identiteitsmisbruik
- Oplichting
- Laster/ Smaad
- Belediging
- Belaging ('stalking')
- Bedreiging
- Discriminatie
- Sexting

De politie kan en mag hier veel meer aan doen dan dat de school kan. Zo blijft het oplossen van deze zaken bij de juiste instantie.

Om bewijsmateriaal te verzamelen voor een aangifte is het goed om gebruik te maken van <https://internetsporen.nl/is/> . Daar staat alles stap voor stap beschreven.